

MUISTIO

Kokemäenjoki –ryhmä

9. kokous

Aika: Tiistai 3.11.2009 kello 09.00 – 12.50
Paikka: Kiikoisten kunnanvirasto, Kiikoistentie 316 KIIKOINEN

---

1. Avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen. Kokoukseen osallistui 21 henkilöä.

2. Edellisen kokouksen muistio

Edellisen kokouksen muistio hyväksyttiin.

3. Vesistöt Kiikoisten kunnan näkökulmasta

Kiikoisten kunnanjohtaja Tapio Rautava toivotti osallistujat tervetulleeksi Kiikoihin ja kertoi kunnan alueen vesistöissä toteutetuista hankkeista sekä muista ajankohtaisista asioista (liite 1).

4. Kauvatsanjoen reitin säännöstely

Suunnitteluinsinööri Veijo Heikkilä Lounais-Suomen ympäristökeskuksesta kertoi Kauvatsanjoen reitin säännöstelykäytännöstä (liite 2). Pirkanmaan ympäristökeskuksen edustaja oli sairastumisen vuoksi estynyt saapumaan kokoukseen.

Keskustelussa tuotiin esiin, että säännöstelyssä on edelleen kehittämistarpeita. Kevätkuopan lisäksi säännöstelyssä tarvittaisiin joustoa muihinkin vuodenaikoihin, jotta voitaisiin paremmin varautua ilmastonmuutoksen mukanaan tuomiin ääritilanteisiin. Vuoden 2006 tulvan aikana säännöstelyn yläraja ylittyi noin puolella metrillä, vaikka juoksutukset olivat maksimissaan. Tilanne oli vastaavanlainen myös muilla vesistöillä. Markku Välimäen mukaan vuoden 2006 tulva oli hyvä kriisiharjoitus: sen jälkeen poikkeuksellisiin vesitilanteisiin on osattu varautua paremmin. Muina aikoina toteutuneet vedenkorkeudet ovat vastanneet melko hyvin lupaa.

Padot ja penkereet ovat osin myös kunnostuksen tarpeessa. Yläjuoksulla Koura- ja Mouhijärven patojen sähköistämistä on käyty neuvotteluja. Marjajärvellä penkereiden korottaminen olisi tarpeen, mutta suurimpana esteenä työn toteuttamiseen on ollut se, että alueen tämänhetkiset maanomistusolosuhteet ovat selvittämättä. Lupaa rakenteiden kunnostukseen ei tarvita, ellei rakenteita muuteta. Työhön on haettavissa myös avustusta Lounais-Suomen ympäristökeskukselta.

Piilijoen alueella ongelmana on veden nopea nousu yläpuolisen padon avaamisen vaikutuksesta ja kiintoaineksen kulkeutuminen Sääksjärveen. Veijo Heikkilän laskelmien mukaan uoman kaivuun avulla tulvia voitaisiin laskea 20-30 cm, mutta kustannukset olisivat niin suuret, ettei hanke ole kannattava. Vaihtoehtoisesti voitaisiin harkita esim. tulvapenkereitä.

Kauvatsanjoen reitin vesistöennusteisiin ja vesitilannekarttoihin voi tutustua internetissä. Reaaliaikaisesta vedenkorkeuden seurannasta tiedot välittyvät ympäristöhallinnon vesistömallijärjestelmään. Reaaliaikaisen seurannan perusteella laaditut vesistöennusteet ovat nähtävissä osoitteessa www.ymparisto.fi > Ympäristön tila > Pintavedet > Ajankohtainen vesitilanne > Vesistöennusteet, tulvaennusteet, pohjavesiennusteet, vesiti-

lannekartat ja ravinnekuormitus. Valitse alempana sivulla olevasta kartasta Kokemäenjoen vesistöalue ja seuraavasta kartasta kohde (järvien nimet eivät näy kartalla, mutta klikkaamalla järveä nimet tulevat näkyviin ja ennusteet voi avata).

5. Vesien tila ja vesiensuojelu Kouvatsanjoen reitillä

Ylitarkastaja Heli Perttula Lounais-Suomen ympäristökeskuksesta kertoi vesien tilasta Kouvatsanjoen reitillä (liite 3) ja ylitarkastaja Kaija Salmela vesiensuojelutoimenpiteistä ja toimenpidetarpeista alueella.

Ensisijaisia maatalouden vesiensuojelutoimia ovat toimet, jotka edesauttavat kiintoaineksen ja ravinteiden pysymistä pelloilla, ja toissijaisia kosteikat ja muut toimenpiteet, joilla jo karanneita ravinteita pyritään pysäyttämään. Jatkossa tulisikin panostaa entistä enemmän erityisesti peltojen talviaikaiseen kasvipeitteisyyteen, joka on hyvä vesiensuojelutoimenpide erityisesti muuttuneissa ilmasto-olosuhteissa.

Jotta maatalouden vesiensuojelutoimet kohdistuisivat vesiensuojelun kannalta kriittisimmille alueille, on suuren eroosioriskin alueille (rinnepellot, tulvapellot) laadittu suojavaoehyökykeiden yleissuunnitelmia. Yleissuunnitelmiin on kirjattu suojavaoehyökyketarpeiden lisäksi myös muita kohteita kuten tulva-alueita, kosteikoita, sää-
tösalaojitus- ja luonnon monimuotoisuuskohteita. Käytännössä erityisympäristötukea haettaessa kohteen merkintä yleissuunnitelmaan tarkoittaa puoltaa tuen myöntämiselle.

Suojaovoehyökykeiden yleissuunnitelmia on tälle alueelle laadittu Kouvatsanjoelle, Kiikoisjärvelle ja Kuorsu-
maanjärvelle. Sääksjärven lähivaluma-alueelle suojavaoehyökykeiden yleissuunnitelmaa ei ole tehty, koska peltoja alueella on vain vähän. Yleissuunnitelmaa ei ole myöskään Piilijoen, Puurijärven tai Ala-
Kouvatsanjoen alueilla. Suunnitelmia uusien yleissuunnitelmien laatimisesta alueelle ei ole.

Metsätalousalueita on runsaasti mm. Sääksjärven ympäristössä ja vesiensuojelutoimien toteutus näillä alu-
eilla on osin hankalaa. Alueen savimaat ja maaton turve saattavat aiheuttaa haittoja - esimerkiksi savi-
maalle kaivettu laskeutusallas voi toimia kuormittajana. Pintavalutuksen hyödyntämiseen taas on vain vähän
mahdollisuuksia alueen tasaisuuden vuoksi. Myös isot virtaamavaihtelut aiheuttavat kuormitusta. Metsien
kunnostusojitusuunnitelmat tulevat lausunolle Lounais-Suomen ympäristökeskukseen, jossa tarkastetaan
vesiensuojelutoimien riittävyys. Täyttä varmuutta siitä, toteutuvatko vesiensuojelutoimet suunnitellulla tavalla,
ei ole.

Keskustelussa tuotiin esiin seuraavia kehittämistarpeita koskien Kouvatsanjoen reitin vesistöjä:

- Jaaranjoen/Piilijoen tavoin myös Kouvatsanjoelle tarvittaisiin pohjapatoja, jotta vesi ei laskisi alivesiti-
lanteissa liian alas. Hanke on laajamittainen ja mikäli sitä lähdetään edistämään, on ensivaiheessa
löydettävä luvanhakija. Myös vesistön hyödyntämismahdollisuudet energiantuotannossa voisi selvit-
tää.
- Piilijoen tulvaherkkyteen tulisi pyrkiä vaikuttamaan. Alue kärsii toistuvasti tulvista, mikä johtaa myös
kuormituksen kulkeutumiseen Sääksjärveen.
- Kiikoisjärven kunnostamista tulisi jatkaa. Järven pohjaan on kertynyt suuret määrät lietettä, jonka
määrä tulisi selvittää ja se tulisi poistaa. Myös rantojen rehevöityminen olisi saatava pysähtymään.
Säännöstelyrajoja on jo muutettu, mutta edelleen olisi tarpeen kehittää säännöstelyä ja tarkastella
ensi vaiheessa mitä nykyllä puiteissa olisi tehtävissä sen parantamiseksi.
- Säännöstelyihin tulisi saada entistä vahvemmin mukaan ympäristönsuojelunäkökulma ja ennakoivat
toimet. Lupaehdot tulisi saada päivitettyä nykytilannetta vastaaviksi.

6. Ajankohtaista

SATAVESI-ohjelma

Minna Uusiniitty-Kivimäki kertoi SATAVESI-ohjelman ajankohtaisista asioista sekä Selkämerivuoden loppu-
vaiheista ja jatkotoimista (liite 4).

Kokemäenjoen käyttötieto –hanke

Ilkka Jussila kertoi hankkeen etenemisestä: Hankkeessa on koottu tietoa Kokemäenjoen alueen uimaran-
noista, veneenlaskupaikoista, matkailupalveluista jne. Aineistot tullaan tallentamaan Lounaispaikan uuteen
paikkatietojärjestelmään, joka julkaistaan Helsingissä paikkatietomarkkinoilla 3.-4.11. Tiedonkeruuseen voi-
vat osallistua myös aktiiviset käyttäjät.

Hankkeelle laaditaan parhaillaan verkkosivuja, joiden on tarkoitus valmistua vuodenvaihteen aikoihin. Verkkoon kootaan myös elävää kuvaa.

Muuta

Kokemäenjoki Life –hankkeessa Puurijärven padon rakentaminen pyritään aloittamaan talven aikana. Sitä koskevaa lupapäätöstä odotetaan saapuvaksi näinä päivinä.

TEHO-hankkeessa on tapahtunut henkilövaihdos: Sami Talolan tilalla suunnittelijana on aloittanut Kaisa Riiko. Hanke jatkuu vuoden 2010 loppuun.

Valtion aluehallintoa on uudistumassa siten, että vuoden 2010 alusta alkaen Lounais-Suomen ympäristökeskuksen tehtävät siirtyvät ympäristölupia lukuun ottamatta Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus) Ympäristö ja luonnonvarat –vastuualueen hoidettaviksi. Ympäristölupa-asiat siirtyvät Etelä-Suomen aluehallintovirastoon (AVI). Varsinais-Suomen ELY-keskuksessa hoidetaan myös Satakuntaa koskevat ympäristöasiat ja Porin toimipaikka palvelee aiempaan tapaan. Satakunnan ELY-keskukseen siirtyvät aiemmin Satakunnan TE-keskuksessa hoidetut tehtävät.

7. Kehittämishojelman tilanne

Katsaus rahoitusvälineiden tilanteeseen

Minna Uusiniitty-Kivimäki kertoi rahoitusvälineiden ajankohtaisesta tilanteesta. Lounais-Suomen ympäristökeskuksen EARK- ja Satakunnan TE-keskuksen MAKE-ohjelmien hausta on ilmoitettu mediassa ja rahoittajien internetsivuilla. Määräaikoihin mennessä saapuneet hakemukset pyritään käsittelemään vuoden vaihteeseen mennessä. Haku on kuitenkin jatkuva ja hakemuksia voi jättää määräaikojen jälkeenkin. Leader-toimintaryhmät ovat saaneet hakemuksia melko hyvin, ja uudet hakemukset ovat edelleen tervetulleita. **Ajankohtaista tietoa rahoitusvälineiden tilanteesta löytyy kunkin rahoittajan omilta verkkosivuilta.**

Hankkeiden tilanne, uudet valmisteltavat hankkeet ja kehittämissohjelman päivitykset

Sihteerin päivitysten, saatujen kommenttien sekä kokouksessa käydyn keskustelun pohjalta päivitetty kehittämissohjelman toimenpidetaulukko on muistion liitteenä 5.

Ryhmässä aiemmin ensisijassa edistettäväksi otetut **hankkeet ovat edenneet seuraavasti:**

- Haja-asutuksen jätevesien käsittelyn parantaminen ja siihen liittyvä neuvonta
  - o HAJATKO-hanke käynnissä ja toteuttanut neuvontaa Kokemäenjoen vesistöalueella.
  - o Jätevesiosuuskuntien perustamiseksi paikallisia hankkeita suunnitteilla.
- Kuorsumaanjärven hoidon ja käytön kehittämishanke (II vaihe)
  - o Hankkeella ei ole ollut paikallisesti edellytyksiä, joten sen suunnittelua ei ole aloitettu
- Levajärvi-hanke (II vaihe)
  - o Hanke on valmisteltavana laajemman kokonaisuuden osana: Kullaan vedet – käyttö ja kunnostus
  - o Rahoitushakemus jätettäneen 16.11. mennessä Lounais-Suomen ympäristökeskukselle (EAKR)
- Kokemäen pienten järvien tilan selvityshanke
  - o Aiempi hankesuunnitelma olemassa, rahoitusta ei ole toistaiseksi haettu paikallisten edellytysten puuttuessa.

Päätettiin, että ennen seuraavaa Kokemäenjoki-ryhmän kokousta SATAVESI kutsuu koolle alueen kunnat, Lounais-Suomen ympäristökeskuksen asiantuntijat sekä paikalliset toimijat **Kauvatsanjoen reitin tulvasuojeluun, kuormituksen vähentämiseen ja käyttömahdollisuuksien parantamiseen liittyvien toimenpiteiden hankkeistamisen suunnittelemiseksi.**

8. Toimintaraportti 2009 ja toimintasuunnitelma 2010

Toimintaraportti 2009

Ryhmän jakelulistalla on 58 henkilöä. Ryhmä kokoontui vuonna 2009 kaksi kertaa seuraavasti:

Paikka ja isäntä	Teemat
Ulvila, Ulvilan kaupunki	<ul style="list-style-type: none"> - Ulvilan ajankohtaiset vesistöasiat - Maatalouden vesienhoito ja tukijärjestelmän rahoitusmahdollisuudet yhdistyksille - Kokemäenjoki Life -hanke - Kokemäenjoen käyttötieto -hanke
Kiikoinen, Kiikoisten kunta	<ul style="list-style-type: none"> - Kouvatsanjoen reitin säännöstely - Vesien tila sekä maa- ja metsätalouden vesiensuojelu Kouvatsanjoen reitillä - Kehittämishjelman tilanne

Kokousten lisäksi elokuussa järjestettiin retki, jonka yhteydessä tutustuttiin Kokemäenjoki Life –hankkeen kunnostustöihin Porissa. Retkelle osallistui 10 henkilöä.

Toimintasuunnitelma 2010

Kokemäenjoki-ryhmä seuraa vesistöalueella tapahtuvaa toimintaa ja ajankohtaisia hankkeita sekä edistää paikallisten hankkeiden toteutumista. Huomiota kiinnitetään muun muassa ylilimaakunnalliseen yhteistyöhön vesistöalueella sekä maatalouden vesiensuojeluun. Vuonna 2010 painopistealueita ovat mm. Harjunpäänjoen vesistöalueen ja Kouvatsanjoen reitin kysymykset sekä erityisesti maa- ja metsätalouden vesiensuojelu.

9. Mahdolliset muut asiat

Muita asioita ei ollut.

10. Seuraava kokous

Seuraava kokous pidetään **tiistaina 13.4.2010 Kouvatsalla.**

11. Päätös

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 12.50.

Muistion laati 11.2.2010
Minna Uusiniitty-Kivimäki

Liitteet:

1. Vesistöt Kiikoisten kunnan näkökulmasta
2. Säännöstelykäytäntö Kouvatsanjoen reitillä
3. Vesien tila Kouvatsanjoen reitillä
4. Ajankohtaista SATAVESI-ohjelmassa
5. Kehittämishjelman toimenpidetaulukko 3.11.2009